

**UCHWAŁA Nr XXXIX/.../09
RADY GMINY SICIENKO
z dnia 2 grudnia 2009 roku**

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2010.

Na podstawie art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 roku Nr 70, poz. 473, Nr 115 poz. 793, Nr 176, poz. 1238 z 2008 Nr 227, poz. 1505 z 2009 Nr 18, poz. 97, Nr 144, poz. 1175) uchwała się, co następuje:

§1. Przyjąć Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2010 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§4. Uchwałę ogłasza się w sposób miejscowo przyjęty, tj. na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Sicienko.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2010

WPROWADZENIE	2
1. CELE PROGRAMU	4
2. DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	6
3. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ	14
3.1. Placówki funkcjonujące na terenie Gminy Sicienko	14
3.2. Zasoby kadrowe	15
4. ZADANIA I KIERUNKI DZIAŁAŃ NA 2010 ROK	16
4.1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu	16
4.2. Udzielanie rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej	17
4.3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży	18
4.4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych	19
4.5. Kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi	19
4.6. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w ustawie oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego	19
5. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	20
5.1. Zadania komisji	20
5.2. Wynagrodzenie GKRPA	21
6. FINANSOWANIE GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI	21
6.1 Plan wydatków na 2010 rok	22

WPROWADZENIE

W grupie wielu problemów społecznych jakie występują w naszym kraju problemy związane z alkoholem mają szczególne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z rozmiarów tego zjawiska oraz społecznych i ekonomicznych kosztów, jakie z tego tytułu ponosi budżet państwa. Konsumpcja napojów alkoholowych ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek jak i rodzin. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych takich jak zakłócanie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. **Zgodnie z Raportem Światowej Organizacji Zdrowia** dotyczącym Stanu Zdrowia na Świecie **alkohol jest na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, uważany jest również za jeden z ważniejszych czynników zwiększających ryzyko zgonu przed 65 rokiem życia, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z alkoholem.**

Trudno wyliczalne są straty w sferze psychologicznej i emocjonalnej jakie wywołuje alkohol w rodzinach. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż szkody jakie są powodowane przez nadużywanie alkoholu wykraczają szeroko poza sferę osoby pijącej. Rozmiary szkód mogą być zmniejszone przez skuteczną politykę wobec spożywania napojów alkoholowych.

Mając na uwadze to negatywne zjawisko państwa europejskie podejmują szereg działań mających na celu ograniczenie spożycia napojów alkoholowych, a tym samym zmniejszenie problemów wynikających z jego nadużywania. Zrozumiałe jest, że znaczenie i rola konsumpcji napojów alkoholowych w Europie jest różnorodna ze względu na uwarunkowania kulturowe. Dlatego każdy kraj tworzy własny program rozwiązywania problemów alkoholowych. Europejski Plan Działań Wobec Alkoholu i inne dokumenty wytyczające kierunki polityki państw Wspólnoty wobec alkoholu, podkreślają wyraźnie, że podejmowanie możliwie jak największej liczby działań powinno odbywać się na szczeblu lokalnym. Jest to zgodne z obowiązującą w Unii Europejskiej zasadą subsydiarności, by możliwie największa ilość kompetencji wraz ze środkami na ich realizację znajdowała się na poziomie lokalnym.

Podstawą prawną w Polsce do działań w tym zakresie jest ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ten akt prawny stanowi, że prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy. Ustawodawca wskazuje również zadania, jakie mają być realizowane z uwzględnieniem potrzeb lokalnych. W tym obszarze ustawa łączy się z zapisami ustawy o zapobieganiu narkomanii oraz ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która wyraźnie definiuje przemoc w rodzinie jako przestępstwo i wyznacza kierunki zwalczania tej patologii. To właśnie gmina ma przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do lokalnej społeczności, aby zapobiegać i minimalizować skutki alkoholizmu, narkomanii i przemocy. Obecnie

nikt nie zastanawia się już, czy warto pomagać osobom, rodzinom z problemem alkoholowym oraz występującą przemocą, ale jak to robić dobrze, skutecznie, profesjonalnie. Pomagać to znaczy minimalizować skutki alkoholizmu, narkomanii i przemocy. Lepiej pomagać to przede wszystkim zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu, radzenia sobie z sytuacją trudną, konfliktową, jak skutecznie bez używek rozładować napięcie i rodzącą się agresję. Pomagać to również wspierać młodych ludzi w kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, aby nie było potrzebne „podpieranie się” substancjami uzależniającym i uczyć umiejętności mówienia „nie” w sytuacjach, gdy młody człowiek jest poddany presji otoczenia.

Ustawa zabezpiecza też środki finansowe na realizację programu, które pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Opłaty te stanowią dochód gminy, który w całości musi być przeznaczony na realizację programu i nie może być przeznaczony na inne cele.

Profilaktyka (wg Encyklopedii PWN) to wszelka działalność zapobiegająca zjawiskom szkodliwym, np.: chorobom, uzależnieniom, wypadkom itd.; jeden z podstawowych kierunków działania współczesnej medycyny.

Podstawą nowoczesnej profilaktyki jest promocja zdrowia i zapobieganie konkretnym zdefiniowanym zagrożeniom: substancje psychoaktywne, przemoc, zaburzenia emocjonalne, przestępczość.

Istotą nowoczesnej profilaktyki uzależnień nie jest głoszenie wszem i wobec wiedzy na temat szkodliwości palenia papierosów, picia alkoholu, ani tym bardziej straszenie skutkami używania tych „przyjemności”, lecz uczulenie i wzmacnianie umiejętności powiedzenia „nie”, aby każdy człowiek miał w swojej świadomości dokonanie wyboru, który zależy tylko od niego samego.

Współczesna profilaktyka wyróżnia trzy poziomy oraz wskazuje cele i formy działania najbardziej dla nich właściwe:

1. *Profilaktyka pierwszorzędowa* – adresowana do ogółu dzieci i młodzieży, ma na celu promocję zdrowego stylu życia oraz opóźnianie wieku inicjacji (np. alkoholowej, seksualnej). Stanowi rodzaj „szczepionki” dla osób zdrowych, zwiększając ich odporność na oddziaływanie niekorzystnych czynników ryzyka. Terenem realizacji wczesnych działań profilaktycznych jest głównie szkoła. Są to działania nastawione na przekazywanie informacji o konsekwencjach podejmowanych zachowań ryzykownych oraz na kształtowaniu ważnych umiejętności psychospołecznych, tj. radzenia sobie ze stresem, opierania się presji grupy rówieśniczej, rozwiązywania konfliktów itp.
2. *Profilaktyka drugorzędowa* – adresowana jest do grup podwyższonego ryzyka, a więc do osób, które przeszły już inicjację i u których występują poważne problemy (osobiste, rodzinne, szkolne); jej celem jest umożliwienie wycofania się z ryzykownych zachowań. Młodemu ludziom z tej grupy już nie wystarczą działania informacyjne i edukacyjne prowadzone w klasach. Niezbędne jest podjęcie głębszej interwencji poprzedzonej specjalistyczną diagnozą pozwalającą określić stopień

zagrożenia oraz charakter i głębokość problemów psychologicznych, rodzinnych oraz szkolnych. Formy pomocy ustala się na podstawie wyników diagnozy (zajęcia wyrównawcze, terapia indywidualna i rodzinna, socjoterapia). Pomoc ta może być organizowana przez pedagoga, poradnię psychologiczno - pedagogiczną, świetlicę socjoterapeutyczną.

3. *Profilaktyka trzeciorzędowa* - adresowana jest do ludzi z grup wysokiego ryzyka (uzależnionych), którzy ponoszą już poważne konsekwencje swoich zachowań. Jej celem jest ograniczenie głębokości i czasu trwania zaburzeń, a także zmniejszenie szkód związanych z ryzykownym trybem życia. Podejmowane działania (odtrucie, leczenie odwykowe, psychoterapia, resocjalizacja) organizowane są już nie przez szkoły czy poradnie oświatowe, lecz przez specjalistyczne instytucje.

1. CELE PROGRAMU

Gmina z racji dysponowania wiedzą o problemach swoich mieszkańców, a także o dostępnych zasobach sama może przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze, które zostaną skierowane do społeczności lokalnej.

Kluczowym aktem prawnym, na podstawie którego prowadzi się realizację działań na szczeblu lokalnym jest gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Program ten jest uchwalany corocznie przez Radę Gminy.

Niniejszy program powstał w oparciu o:

- Ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawę o pomocy społecznej,
- Ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2006 –2010,
- Rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- dane Policji, GOPS, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy ,
- analizę ankiet przeprowadzonych w roku szkolnym 2008/2009 wśród uczniów klas V szkoły podstawowej i klas I gimnazjum.
- opracowania ankietowego „ Młodzi Polacy o zachowaniach ryzykownych” przeprowadzonego w ramach kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł obejmującego badanie młodzieży gimnazjalnej z terenu Gminy Sicienko.

Zadania i sposoby ich realizacji określone w GPPiRPA w 2010 roku dostosowane są do potrzeb lokalnych oraz możliwości finansowych, instytucjonalnych i kadrowych. Ich wykonanie opiera się na diagnozie problemów alkoholowych występujących na terenie gminy Sienko.

Nadrzędnym celem *Programu* jest tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych zmierzających do:

- a) zmniejszenia rozmiarów problemów, które aktualnie występują na terenie Gminy,
- b) zwiększenia zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami,
- c) zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych,

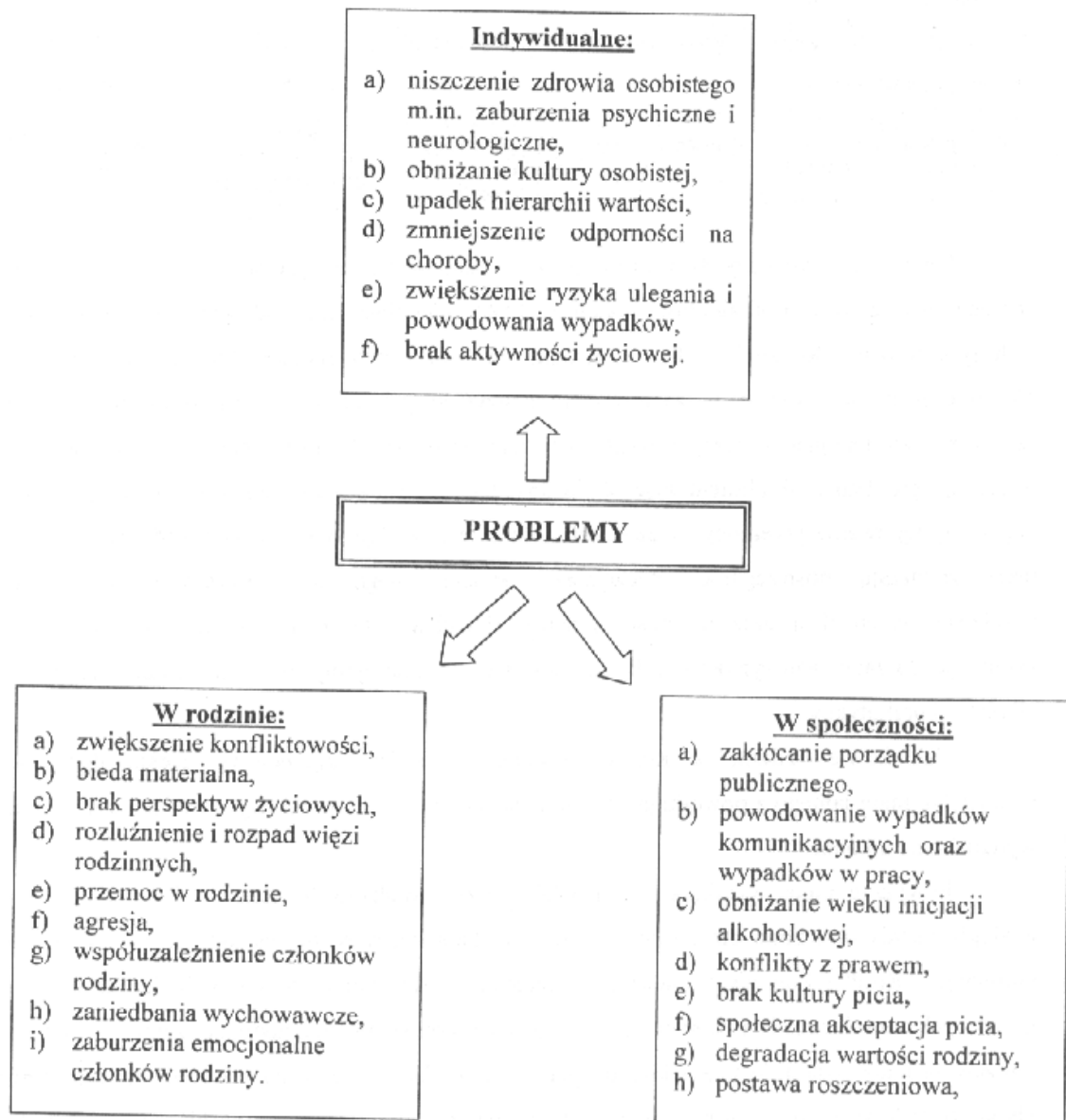
Realizacja powyższych działań będzie odbywała się poprzez:

- udzielanie dalszej pomocy osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom,
- udzielanie pomocy ofiarom przemocy domowej zgodnie z ustawą z dnia 29.07.2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493)
- realizację programu przeciwdziałania agresji (ART) wśród dzieci i młodzieży gminy Sienko ,
- objęcie pomocą profilaktyczną dzieci poprzez dalsze prowadzenie dziecięcych grup socjoterapeutycznych w placówkach szkolnych, świetlicach wiejskich i świetlicy środowiskowej w Sienku,
- objęcie pomocą profilaktyczną uczniów klas ponadgimnazjalnych poprzez utworzenie w działających w świetlicach na terenie Gminy Sienko młodzieżowych grup socjoterapeutycznych,
- realizację profesjonalnych programów profilaktycznych kierowanych do uczniów szkół podstawowych i gimnazjów z terenu gminy Sienko,
- prowadzenie kampanii informacyjno - edukacyjnych,
- pogłębianie wiedzy i świadomości społeczeństwa na temat zagrożeń zdrowotnych wynikających z używania alkoholu oraz sposobów przeciwdziałania alkoholizmowi poprzez zakup literatury fachowej,
- podnoszenie kwalifikacji osób realizujących zadania w zakresie profilaktyki uzależnień m.in. poprzez organizowanie i udział w seminariach, warsztatach i innych formach szkoleń dla nauczycieli, pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych, Policji, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- podnoszenie wiedzy sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- kontrolę placówek handlowych w zakresie przestrzegania ustawy,

- podnoszenie wiedzy rodziców , opiekunów temat zagrożeń zdrowotnych wynikających z używania alkoholu w ramach tzw „Akademii Rodzica”

2. DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Alkohol jest przyczyną wielu różnorodnych problemów społecznych i zdrowotnych, które w ocenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przedstawiają się następująco:

alkoholowy nie zgłasza się po pomoc do żadnych z instytucji, stąd też nie dysponują informacjami o nich.

Poniżej przedstawiono dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sicienku dotyczące ilości osób objętych pomocą i powodów jej przyznawania

Tabela nr 2. Powody przyznania pomocy

Powód trudnej sytuacji życiowej	Stan na 31.12.2007		Stan na 31.12.2008		Stan na dzień 30.09.09	
	ogółem	Liczba osób w rodzinach	Ogółem	Liczba osób w rodzinach	Ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	230	916	185	726	158	592
Sieroctwo	1	9	1	9	0	-
Bezdomność	3	6	1	1	2	2
Bezrobocie	154	632	123	506	98	391
Niepelnosprawność	158	580	144	512	121	401
Długotrwała lub ciężka choroba	77	287	66	218	59	190
Przemoc w rodzinie	14	75	22	112	18	94
Alkoholizm	30	149	36	154	31	130
Narkomania	2	8	2	8	1	2

Z powyższych danych wynika, że alkoholizm jest na piątym miejscu wśród powodów przyznawania pomocy podopiecznym GOPS. Inne powody takie jak ubóstwo, czy bezrobocie mogą w przyszłości powodować, że i w tych rodzinach sięgnie się po alkohol jako środek na odreagowanie złej sytuacji materialnej i poczucia braku celu i sensu życia.

W ocenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych problem alkoholowy dotyka znacznie większej liczby osób i rodzin, które nie są podopiecznymi pomocy społecznej, stąd też nie znajdują się w statystyce GOPS.

W roku 2009³ do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 11 wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe, w tym 2 wnioski dotyczyły kobiet. Przeprowadzono rozmowy motywujące do podjęcia leczenia, jednakże nie wszystkie kończyły się chęcią podejmowania leczenia, dlatego w takich sytuacjach Komisja skierowała sprawę do Sądu celem skierowania na leczenie.

Od roku 2008 przy Rodzinnym Punkcie Konsultacyjnym w Sicienku działają dwie grupy samopomocowe, jedna dla osób uzależnionych (AA)którzy widzą i wyrażają chęć rozwiązania swojego problemu, natomiast druga dla kobiet doświadczających przemocy domowej i współuzależnionych (Al.-Anon) Zajęcia prowadzone są przez certyfikowanego terapeutę i odbywają się raz w tygodniu po 2 godziny.

³ Do dnia 30.09.2009r.

Ryzykiem utraty kontroli nad ilością spożywanego alkoholu obarczone jest tzw. picie „towarzyskie” czy „weekendowe”. Dotyczy ono m.in. kobiet. Liczba kobiet uzależnionych od alkoholu stale rośnie. Piją niezależnie od wieku, statusu społecznego, wykształcenia.

Kobiety są z powodu swej złożonej fizjologii bardziej podatne na uzależnienie od alkoholu niż mężczyźni. Krócej i w sumie mniej muszą pić, by osiągnąć zaawansowaną, ciężką fazę choroby. W trakcie nasilania się uzależnienia mniej się awanturują lub wdają w publiczne bijatyki, rzadziej są bywalczyniami izb wytrzeźwień i nie popełniają pod wpływem alkoholu zbyt wielu ciężkich przestępstw, ale swe zdrowie fizyczne i psychiczne rujną doszczętnie. Niszczą więzi z bliskimi, zrażając ich do siebie. Otoczenie, w tym także najbliższa rodzina, bardzo się wstydi upijającej się "czarnej owcy". Wstydi się nawet wtedy, gdy zdobywa się ona na odwagę szukania pomocy, a może zwłaszcza tego, bo wiąże się to z ujawnieniem wstydliwego faktu.

Tak jak żaden alkoholik nie przyczynia się do tego, by w domu było "miło i przyjemnie", tylko na odwrót, tak samo nie jest do tego zdolna kobieta nadużywająca alkoholu. A jednak patrzymy na nich niejednakowo i kobietę oceniamy zawsze surowiej, bardziej bezwzględnie. Nic więc dziwnego, że zasadniczą cechą alkoholizmu kobiet jest wstydlive ukrywanie problemu i przede wszystkim picie w samotności. Kobiety częściej niż mężczyźni piją w ukryciu, bardziej się tego wstydzą, a ich terapia trwa zwykle o wiele dłużej niż u panów. Poważniejsze są również konsekwencje zdrowotne kobiecego alkoholizmu. Obecnie wystarczy rozejrzeć się na oddziałach odwykowych. Kiedyś zdarzały się dwie, trzy panie w grupie panów. Teraz jest odwrotnie. Kobiety częściej niż kiedyś zgłaszają się na terapię, ale też coraz więcej ich pije.

Jednym z czynników sprzyjających powstawaniu uzależnienia jest bezrobocie. Wydłużanie się okresu pozostawania bez pracy powoduje nasilenie się zjawiska izolacji społecznej bezrobotnych, narastanie napięć i konfliktów w najbliższej rodzinie. Ucieczka przed kłopotami życia codziennego najczęściej ma swe odbicie w sięganiu po alkohol. Utrata pracy, albo niemożność jej zdobycia, pomimo nieraz starannego przygotowania zawodowego, jest przyczyną głębokiej frustracji, poczucia zawodu życiowego, rodzi uprzedzenia i niechęć do istniejącego ładu społecznego. Szczególnie dotkliwe są skutki bezrobocia dla życia rodzinnego; powoduje ono napięcia, niszczy wszelkie perspektywy w życiu rodzinnym, staje się przyczyną destabilizacji rodziny, pozbawia ojca autorytetu, degraduje społecznie całą rodzinę, rodzi alkoholizm i inne patologie, ze wszystkimi ich zgubnymi skutkami. W Powiatowym Urzędzie Pracy w Bydgoszczy zarejestrowane są 274⁴ osoby bezrobotne w tym: 142 kobiety; bezrobotni z prawem do zasiłku: 76 osób ogółem, w tym 34 kobiety, 18 osób jest długotrwale bezrobotnych (powyżej 24 miesięcy) . W roku 2008 zarejestrowanych było 182 osoby, co oznacza, że bezrobocie wzrosło o 50% . Dane, które przekazał PUP w Bydgoszczy obejmują tylko 9 miesięcy roku 2009, można więc wysunąć wniosek, że w końcówce roku liczba bezrobotnych

⁴ Dane na dzień 30.09.2009r.

jeszcze wzrosnie. Jest to niepokojące zjawisko i ma związek w głównej mierze z kryzysem gospodarki światowej i polskiej z początku roku 2009. Wydawać by się mogło, że 274 osoby to niewielki odsetek osób jak na gminę Sicienko, tym bardziej, że liczba mieszkańców w wieku 18 - 65 lat wynosi 7054. Należy jednak pamiętać, że dane te są zaniżone, gdyż wiele osób, którym nie należy się zasiłek dla bezrobotnych, lub nie korzystają z systemu pomocy społecznej, po prostu nie rejestrują się jako bezrobotni.

Ciągłym zagrożeniem, już od kilku lat, jest problem tzw. *eurosierot*. Kuratorium Oświaty w roku 2008 policzyło uczniów, których rodzice wyemigrowali. Raport jest niepokojący: ponad 5 tys. dzieci z kujawsko-pomorskiego rozmawia z mamą lub tatą tylko przez telefon.

Dane zostały zebrane przez dyrektorów szkół. Na tej podstawie urzędnicy przygotowali raport o eurosieroctwie w regionie. Wynika z niego, że w woj. kuj - pom jest 5139 erosierot. Aż 648 dzieci zostało w domu bez mamy i taty. Prawie 4,5 tys. - bez jednego z rodziców.

Dzieci źle znoszą rozłąkę i choć mają rodziców, czują się sierotami. Stres i cierpienie okazują w różny sposób. Gorzej się uczą, wagarują, popadają w uzależnienia. W skrajnych przypadkach są agresywne, popadają w konflikty z prawem.

Problem „eurosieroctwa” nie omija również naszej Gminy i dlatego trzeba pamiętać o tych dzieciach i młodzieży, aby zapewnić im alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu, aby nie były zdane tylko same na siebie i na rówieśników.

Na terenie Gminy Sicienko funkcjonuje obecnie **28 punktów sprzedaży** napojów alkoholowych o zawartości powyżej 4,5 % alkoholu przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży. Na 1 punkt przypada 252⁵ dorosłych mieszkańców.

Liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych reguluje Uchwała Nr XIII/74/2003 Rady Gminy Sicienko z dnia 17.12.2003 r. Określa ona limit miejsc sprzedaży napojów alkoholowych – wynosi on 30 punktów.

Z informacji uzyskanych z Posterunku Policji w Sicienku wynika, że w stosunku do roku 2008 w bieżącym roku zmalała liczba przestępstw z udziałem nietrzeźwych kierujących. Nie odnotowano żadnego przypadku spożycia alkoholu w miejscu publicznym (tab. nr 3).

Tabela 3. Dane dotyczące naruszania prawa i porządku publicznego⁶

Rodzaj zdarzeń:	2007	2008	2009 ⁷
Przestępstwa			
Nietrzeźwy kierujący	25	44	36

⁵ Liczba dorosłych mieszkańców gminy na dzień 30.09.09r wynosi 7054

⁶ Dane uzyskano z Posterunku Policji w Sicienku

⁷ Dane na dzień 25.10.2009

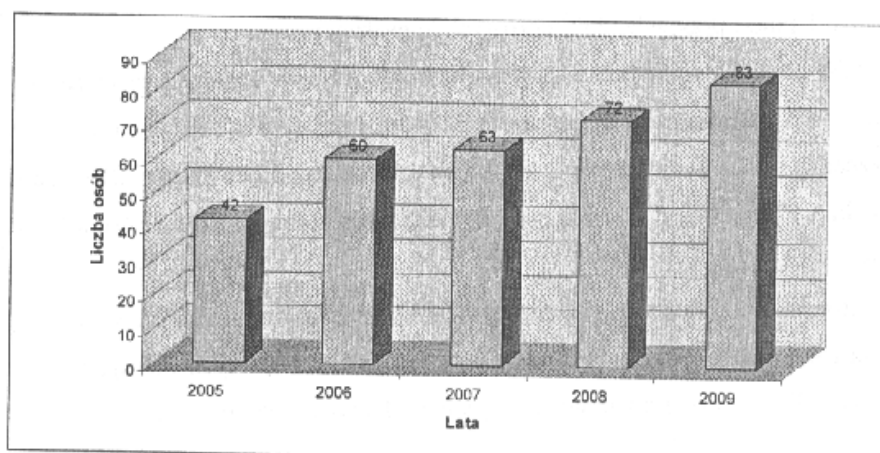
Kradzież z włamaniem/kradzież	57	58	44
Znęcanie się nad rodziną	21	25	10
Pobicie / obrażenia ciała	13	12	3
Groźby	24	13	14
Inne	-	-	-
Wykroczenia			
Nietrzeźwi kierujący	1	1	2
Spożywanie alkoholu w miejscu publicznym	1	10	0
Interwencje	281	397	164

Tabela 4. Dane dot. ilości mieszkańców gminy Sicienka dowiezionych przez Policję do Policyjnej Izby Zatrzymań

Liczba mieszkańców	2009 ⁸
	6

Tabela 5. Dane dot. liczby osób przyjętych przez terapeutę uzależnień

Lata	2005	2006	2007	2008	2009 ⁹
Liczba osób	42	60	63	72	83

Z powyższych danych wynika, że coraz więcej osób korzysta ze spotkań z terapeutą. Ludzie wychodzą z ukrycia, rozmowa o problemach nie jest już tak wstydliva jak jeszcze kilka lat temu.

Tabela 6. Dane dotyczące liczby osób przyjętych przez specjalistę ds. przemocy

⁸ Dane na dzień 25.10.2009r.

⁹ Dane na dzień 30.10.2009r.

Lata	2006	2007	2008	2009 ¹⁰
Liczba pacjentów	50	56	60	48

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zwróciła się do pedagogów szkolnych z prośbą o określenie głównych obszarów problemowych występujących w poszczególnych placówkach szkolnych. Na podstawie uzyskanych informacji przygotowano zestawienia najważniejszych problemów wraz z prawdopodobnymi przyczynami ich występowania.

Tabela nr 7. Główne obszary problemowe w szkołach

Lp.	Problem	Możliwe przyczyny zachowań
1	Nagminne używanie wulgaryzmów i brak kultury osobistej w relacjach uczeń – uczeń	<ul style="list-style-type: none"> - obyczaj środowiskowy - solidaryzowanie się z grupą - chęć zwrócenia uwagi - brak reakcji dorosłych - manifestacja buntu
2	Palenie papierosów	<ul style="list-style-type: none"> - ciekawość, - bezkarność - złe wzorce w środowisku - podkreślanie własnej „dorosłości”
3	Częste przypadki agresji w różnych formach	<ul style="list-style-type: none"> - negatywne wzorce - nie radzenie sobie z emocjami - bezkarność
4	Kłopoty w nauce	<ul style="list-style-type: none"> - brak zainteresowania ze strony rodziców - trudności w nauce - brak systematyczności - wpływ grupy

Przedstawione zjawiska potwierdzają konieczność zapewnienia dzieciom i młodzieży zajęć uczących konstruktywnego spędzania wolnego czasu i będących alternatywą wobec sięgania po używki. Mogą to być zajęcia pozalekcyjne, socjoterapeutyczne, wyjazdy na obozy, zajęcia sportowe.

Bardzo ważnym, o ile nie najważniejszym, problemem jest spożywanie alkoholu i innych używek przez nieletnich. Prowadzone od wielu lat ogólnopolskie badania ankietowe wśród młodzieży pokazują, że picie alkoholu przez młodzież staje się powoli statystyczną normą. Napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej.

Na zlecenie Gminnej komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sicieniu w roku szkolnym 2008/2009 została przeprowadzona ankieta dotycząca stosunku młodzieży do używek tj. papierosy, alkohol i środki odurzające oraz do problemu agresji. Badaniu poddano uczniów klas

¹⁰ Do dnia 30.09.2009r.

piątych szkół podstawowych oraz uczniów pierwszych klas gimnazjalnych. W ankiecie wzięło udział 215 uczniów, w tym 124 uczniów szkoły podstawowej i 91 gimnazjum.

90% ankietowanych piątklasistów nigdy nie paliło papierosów, co oznacza, że używka ta nie jest w kręgu zainteresowań piątklasistów.

Ankietowani słyszeli o środkach uspokajających (33%), marihuanie (37%), amfetaminie (17%), LSD (5%). Mimo to nigdy ich nie próbowali (90%). Tylko 2 % przyznało się do eksperymentowania z lekami uspokajającymi lub nasennymi. Część osób nie odpowiedziała na pytanie dotyczące eksperymentowania ze środkami odurzającymi..

23% ankietowanych przyznało się do picia alkoholu, z czego 48% piwa, 38% wina, 14% wódki. Jest to wynik niepokojący, ponieważ 11-12 lat to zdecydowanie zbyt wcześnie na eksperymentowanie z alkoholem.

Wyniki ankiet przeprowadzonych wśród gimnazjalistów przedstawiają się następująco:

64% ankietowanych nigdy nie paliło papierosów. Do palenia przyznało się 36% gimnazjalistów, z czego 20% nie w ciągu ostatnich 30 dni, a 8% mniej niż 1 papieros na tydzień w ciągu miesiąca poprzedzającego przeprowadzenie ankiety.

Z papierosami więcej eksperymentowali uczniowie z Wojnowa (50%) niż z Sicienka (25%), ale w grupie „palaczy” z Sicienka więcej jest osób, które paliły 40 razy i więcej (16%).

Z analizy wynika, że w miesiącu poprzedzającym przeprowadzenie ankiety 43% uczniów pierwszej klasy gimnazjum piło piwo, 18% wino i 21% wódkę.

Większość ankietowanych, którzy mieli kontakt z napojami alkoholowymi, twierdzi, że miało to miejsce 1-2 razy w ciągu ostatniego miesiąca (ankietę przeprowadzono we wrześniu). Aż 65% uczniów jednej z klas w Wojnowie przyznało się do picia piwa, z tego większość 1-2 razy. Może to być sygnałem, że młodzi ludzie po ukończeniu „podstawówki” czują się bardziej dorośli lub są mniej kontrolowani przez rodziców i podejmują pierwsze próby spożywania alkoholu. W tej sytuacji zasadne wydaje się organizowanie akcji informacyjnych dla uczniów pierwszych klas nt. szkodliwości spożywania alkoholu, zarówno w kontekście zdrowotnym jak i społecznym.

Ankieta dowodzi, że młodzież słyszała o różnorodnych środkach odurzających. Niektóre są bardziej, inne - mniej znane. Mimo tego młodzież nie eksperymentuje z nimi. Do próbowania środków odurzających przyznało się 5% ankietowanych (leki nasenne, marihuana, amfetamina). To i mało, i dużo. Mało, bo cieszy te 95% osób, które są czyste w tym względzie. Dużo natomiast, bo są to konkretne osoby – młodzi ludzie – którzy igrają z olbrzymim zagrożeniem, jakim jest świat narkotyków. To oznacza, że ktoś z ich środowiska „poczęstował” ich ww. substancjami. Dobrze, jeśli to były tylko próby i na nich skończy się przygoda młodzieży z substancjami niedozwolonymi.

W ankietach znalazły się także pytania mające pokazać stosunek uczniów do tematu przemocy.

Piątoklasiści w większości są zgodni, że przemoc nie rozwiązuje problemów i nie można jej stosować nawet w ważnych sytuacjach. Tak twierdzi 76% ankietowanych.

21% piątoklasistów uważa, że niektóre sytuacje usprawiedliwiają stosowanie przemocy – wymieniają tu: samoobronę, obronę słabszych (38%), ratowanie honoru rodziny i kolegów, których ktoś obraża (42%).

Wśród gimnazjalistów aż 60% ankietowanych twierdzi, że użyłoby przemocy w razie konieczności. Okoliczności, które ich zdaniem usprawiedliwiają przemoc to m.in. obraza bliskich (36%), odwet za krzywdę (24%), czy reakcja na naśmiewanie się (12%).

Powyższe dane są niepokojące. Młodzież ma zbyt „lekkie” podejście do problemu przemocy. I tu znaczna rola pedagogów szkolnych, socjoterapeutów, nauczycieli, a przede wszystkim rodziców. Trzeba nieustannie uświadamiać młodym ludziom, że przemoc nie jest dobrym rozwiązaniem żadnej sytuacji oraz wskazywać im alternatywne sposoby pokonywania problemów. Dlatego też w roku 2010 realizowany będzie program przeciwdziałania agresji ART.

3. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ

3.1. Placówki funkcjonujące na terenie Gminy Sicienka

- Służba Zdrowia:
 - Ewa Zamiatąła-Grzelak GEMED, Sicienka
 - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej SOWMED Wojciech Sobociński, Kruszyn
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku,
- Posterunek Policji w Sicienku,
- Świetlica Środowiskowa w Sicienku,
- Gminny Ośrodek Kultury w Sicienku, w którego skład wchodzi:
 - a) Wiejski Dom Kultury w Strzelewie,
 - b) Gminna Biblioteka Publiczna w Sicienku z filią w Kruszynie,
 - c) Wiejski Dom Kultury w Kruszynie,
 - d) Klub Wiejski w Murucinie,
 - e) Dom Rolnika w Mochlu oraz
 - f) Świetlice wiejskie w miejscowościach: Dąbrówka Nowa, Gliszcz, Łukowiec, Nowaczkowo, Pawłówek, Teresin, Trzemiętowo, Trzemiętówko, Wierzchucinek, Zawada, Zielonczyn.
- Szkoły:

Tabela nr 8. Wykaz szkół wraz z liczbą uczniów na terenie Gminy Sicienka

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów¹¹
1	Zespół Szkół w Wojnowie	310
	w tym: - podstawówka	137
	- gimnazjum	173
2	Zespół Szkół w Sicienku	336
	w tym: - podstawówka	141
	- gimnazjum	195
3	Szkoła Podstawowa w Kruszynie	126
4	Szkoła Podstawowa w Trzemiętowie	107
5	Szkoła Podstawowa w Samsiecznie	71
6	Szkoła Podstawowa w Strzelewie	69
	Razem	1019
	w tym: - podstawówka	651
	- gimnazjum	368

3.2. Zasoby kadrowe:

- ✓ Specjalista psychoterapii uzależnień, biegły sądowy - 1 osoba,
- ✓ Terapeuta uzależnień prowadzący grupy samopomocowe - 1 osoba,
- ✓ Certyfikowany specjalista ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 1 osoba,
- ✓ Psycholog – 1 osoba,
- ✓ Pedagodzy szkolni – 5 osób: ZS Wojnowo, ZS Sicienko - 1 etat; SP Kruszyn, Strzelewo, Samsieczno, Trzemiętowo - ½ etatu,
- ✓ Absolwenci Studium Socjoterapii posiadający pełne uprawnienia do prowadzenia dziecięcych i młodzieżowych grup socjoterapeutycznych – 9 osób,
- ✓ Osoby posiadające uprawnienia do realizacji programów profilaktyczno-wychowawczych „Spójrz inaczej” i „Elementarz „ – 26 osób,
- ✓ Osoby przeszkolone z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 15 osób;
- ✓ Osoba przeszkolona z zakresu przeciwdziałania agresji – 1 osoba,
- ✓ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sicienku – 4 osoby,
- ✓ Punkt Interwencji Kryzysowej działający przy gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sicienku zatrudniający psychologa oraz specjalistę ds. przemocy domowej.
- ✓ Trenerzy Programu Zastępowania Agresji – 5 osób.

¹¹ Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych w Biurze Obsługi Szkół Samorządowych w Sicienku